

arodpolicies.org

arod@arodpolicies.org

Pressens Faglige Utvalg

29. januar 2021

Svar på henvendelse (saks-id 9612) AROD mot NRK

Vi viser til Vær Varsom Plakaten punkt 1.2., 1.4., 1.5., 2.2., 4.14., og 4.15 i klagens overskrift, ettersom samtlige punkter har retningslinjer AROD mener er førende for problemstillingen.

Som menneskerettighetsorganisasjon klager vi på vegne av landets største forfulgte gruppering fordi vi representerer denne i juridisk sammenheng. I over 10 år har narkotikalovbrytere kjempet for å få sitt rettighetsbilde klarlagt, og i like lang tid har den norske stat nektet dem et effektivt rettsmiddel. Dette er en grov krenkelse av menneskerettskonvensjonene. Både politikere, domstoler, og riksadvokat har underveis sviktet denne grupperingen, og sett fra et presseetisk og konstitusjonsetisk perspektiv har NRK gjort det samme i debatten rundt rusreformen.

Etter at rusreformutvalget kom med sin rapport, er det nemlig ikke lenger mulig å late som at forbudslinjen er i tråd med de kriterier som menneskerettighetskonvensjonene oppstiller. Som tidligere nevnt er offentlig panikk [påvist](#); det er en nær sammenheng mellom dette fenomenet og menneskerettsforbrytelser, og samtlige som ser prinsipielt på problemstillingen må erkjenne at vi har hatt en ruspolitikk på totalitære premisser og at dette ikke lenger kan forsvares.

Det er altså ikke lenger mulig å argumentere for straff uten å støtte seg på tilbakeviste premisser. I den grad man gjør det, oppfordrer man til vilkårlig folkeforfølgelse, og sett fra et historisk perspektiv er situasjonen den samme som rett før opphevelsen av slaveriet eller raselovene; alt som opprettholder narkotikaloven er et overdimensjonert fiendebilde og sydebukkmekanismen, og ifølge menneskerettskonvensjonene har vi alle et ansvar for å avhjelpe dette problembildet.

AROD mener derfor at NRK, som basis, har et ansvar for å la det menneskerettslige perspektivet slippe til slik at befolkningen kan få en forståelse av hva som har skjedd og fortsetter å skje mens vi venter på en Sannhets- og forsoningskommisjon. Å ikke gjøre det, men gi spalteplass til aktører som oppfordrer til befolkningsforfølgelse på tilbakeviste premisser, er stikk i strid med det ansvar som ligger i folkeopplysning. Det er i stedet et angrep på en befolkning som alt for lenge har ventet på en mulighet til å få rensket seg, og det er dette vi mener med at statskanalen har sviktet sin samfunnsrolle. Andre aviser har også dette ansvaret, men NRK har utmerket seg med sin motstand mot prinsipiell tenkning når vi har forsøkt å korrigere en debatt som aksepterer en ruspolitikk på totalitære betingelser. Det er

derfor vi retter denne klagen mot statskanalen, for ingen steder har NRK tatt inn over seg de menneskerettslige implikasjonene av rusreformutvalgets rapport, og ingen steder har konstitusjonelle motforestillinger fått innpass. I stedet har NRK Ytring hyppig nok gitt spalteplass til totalitære ideologer som ikke vil forholde seg til rettsstatsgarantier. Dere ser det spesielt godt i kronikken vi leverte den 17. desember 2019: Vi svarte da på dette innlegget fra politiet:

<https://www.nrk.no/ytring/jeg-er-bekymret-for-ungdommen-1.14821890>

Her sykeliggjør Politidirektør Benedicte Bjørnland brukerne av illegale stoffer og oppfordrer til forskjellsbehandling fra brukere av lovlige stoffer. Som fortidens inkvisitorer likestiller hun straff og hjelp, oppfordrer til videre befolkningsforfølgelse, og det er dobbeltmoralen og hykleriet i denne tilnærmelsen vi har forsøkt å belyse i kronikken som ble avslått hos NRK, men [publisert](#) 23.12.2019 i Dagsavisen under tittelen «Hvorfor insistere på straff? Politiets motstand mot rusreform og sunn fornuft.»

Det er ingen tvil om at Bjørnland her angriper brukerne av de illegale stoffene. Hun anerkjenner ikke deres autonomi, ei heller rusreformutvalgets funn at straff gjør mer skade enn nytte. Det er heller ingen tvil om at hun viderefører en tankegang som overser et rettighetsbilde—og det at vi lever i en tid hvor andre ikke ser det, men aksepterer premissene hun legger til grunn sier sitt om viktigheten av at prinsipielle motforestillinger får slippe til.

Ved å nekte prinsipielle motforestillinger innpass videreføres den offentlige panikken som rusreformutvalget beskrev som formende for ruspolitikken. NRK blir delaktig i videreføringen av krigspropaganda som er forbudt under menneskerettighetskonvensjonene, og andre artikler som styrker dette bildet finner vi her:

<https://www.nrk.no/ytring/eg-er-ingen-rus-moralist-1.14848074>

Artikkelforfatteren fremstiller politiet som de narkomanes beste venner, de eneste som hjelper dem. Likestillingen av straff som hjelp går igjen også her, men faktum er at vi trenger bare å bytte ut brukerne/selgerne av illegale stoffer med brukerne/selgerne av tobakk og alkohol før dobbeltmoralen og hykleriet blir opplagt. Umyndiggjøringen av brukerne og demoniseringen av selgerne er det bærende premiss for ruspolitikken som diskuteres, men den offentlige debatten er så forurenset av prinsippløs tenkning og overdimensjonerte fiendebilder at få reagerer—aller minst NRK selv.

I stedet kan vi vise til flere eksemplarer på hvordan statskanalen viderefører et problembilde og fungerer som et talerør for vilkårlig folkeforfølgelse i artikler som dette:

<https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/politiet-ber-om-hjelp-til-a-finne-cannabisplantasjer-1.15064231>

Her gir NRK stemme til politiet og målet er å få flere til å tipse om folk som dyrker cannabis. At vi videre må forklare for PFU hvorfor prinsipielle motforestillinger er på sin plass; hvorfor for eksempel det faktum at cannabisdyrking er kriminelt ikke i seg selv gir politiet konstitusjonell grunn til å oppfordre til forfølgelse av denne grupperingen, sier sitt om hvor viktig det er at prinsipielle motforestillinger får slippe til. Problemet er dog del av et større bilde som vi ser her:

<https://www.nrk.no/ytring/skitten-samvittighet-1.14751463>

I denne artikkelen finner vi et nytt eksempel på hvordan NRK gir spalteplass og aksept til en kultur som urettmessig demoniserer de som tar del i det illegale markedet, samt hvordan prinsipielle motforestillinger nektes innpass. I vår korrespondanse den 15. desember 2019, med kronikken [Fordummende fordømmelse av narkosalg](#), svarte vi på denne, men ble avslått.

Nå skal det sies at NRK underveis også lar andre stemmer slippe til. Poenget er imidlertid at disse også langt på vei aksepterer forbudet som en anstendig idé; at ingen av dem vektlegger det absolutt umoralske i vilkårlig folkeforfølgelse; at ingen sier noe om forholdet til menneskerettsprinsippene, og at ingen påpeker hvordan sydebukkmekanismen gjennom-syrer hele prosjektet. De tar derfor ikke tyren ved hornene eller viser hvordan keiseren står igjen uten klær.

Som en følge av det videreføres en debatt på skjeve premisser, hvilket vi ser flere eksempler på her:

<https://www.nrk.no/norge/frp-fryktar-frislepp- -varslar-motstand-mot-rusreform-1.14870102>

Her er det forbudstilhengerne i FrP som åpent ikke vil ta inn over seg konklusjonen til rusreformutvalget, hvilket vil si at vi har med offentlig panikk å gjøre, og at vi ikke kan rettfærdiggjøre straff mot brukerne. AROD svarte FrPs bakstreverske ideologer med kronikken [Umoralsk kamp mot rusreform](#), men også denne ble avvist av NRK.

I tillegg til dette har vi også tilbudt statskanalen et titalls andre kronikker som ville vært egnet til å gi et mer informert bilde om nøyaktig hva slags kampanje det er vi har med å gjøre. Det er ikke til å komme forbi at forbudstilhengerne nå moralsk sett befinner seg i samme bås som tilhengerne av fortidens mest menneskefiendtlige lover, men i debatten rundt rusreformen har NRK skjult dette bildet for sine lesere. Det er altså på grunnlag av dette bildet at vi ber FPU ta affære.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Roar Mikalsen

Leder for AROD